

בבית המשפט העליון

[19.2.91]

רשות ערעור אזרחי מס' 5622/90

לפני: השופט ש' לוין

1. קינן רפאלי
2. דב קלצ'בסקי
3. קינטיקס בע"מ

נגד

1. קמפ ישראל בע"מ

מ' קירש - בשם המבקשים ;
ד' נוימן - בשם המשיבה.

פסק – דין

1. הוגש כתב-תביעה על-ידי המשיבה כנגד המבקשים על יסוד הסכם מיום 16.8.88, לפיו קיבלו על עצמם המבקשים, בין השאר, שלא להתחרות במשיבה ושלא להעסיק אלה את עובדיה של זו (סעיפים 13 ו-23). בגדר התובענה, בה עתרה המשיבה לחייב את המבקשים לשלם לה סכום של כ- 718,000 ₪, ניתן למשיבה לפי בקשתה צו עיקול זמני על נכסי המבקשים. בית המשפט המחוזי סירב לבטל את הצו, ומכאן בקשת רשות לערער זו שלפניי.

ראיתי את הבקשה כאילו ניתנה עליה רשות לערער וכאילו הוגש ערעור על-פי הרשות שניתנה.

2. אחת מטענות המבקשים היא, שבית המשפט קמא לא ביטל את צו העיקול על יסוד היותם של סעיפים 13 ו-23 הנ"ל בגדר הסכם כובל. מאחר שסבור אני שטענה זו בדין יסודה, נמנע אני מלדון בטענות האחרות.

מעשה שהיה כך היה. ביום 7.11.89 קבע הממונה על הגבלים עסקיים, מכוח סמכותו בסעיף 43 לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח – 1988 (להלן - חוק ההגבלים) שהסעיפים האמורים בהסכם מהווים הסדר כובל והודעה על כך ניתנה, בין השאר, לבעלי הדין, שנדרשו להצהיר על בטלותם "להלכה ולמעשה" של ההסדרים הכלולים בסעיפים אלה.

בעקבות הודעה זו הצהיר המבקש 2 על בטלותם של ההסדרים האמורים. המשיבה העלתה את השגותיה כנגד הקביעה האמורה לפני היועץ המשפטי של מחלקת ההגבלים העסקיים במשרד המסחר והתעשייה (ראה מכתב פרקליטה מיום 6.12.89), אך ההחלטה לא שונתה. המשיבה לא ערערה על החלטה זו לבית הדין להגבלים עסקיים, כפי שהייתה רשאית לעשות.

השופט המלומד לא התעלם מהטענה האמורה, אך הוא סבר שבטענת אי-חוקיות עסקינה, ועניינה אינו יכול להידון בגדר בקשה לצו עיקול: רע"א 234/89; ועוד: שנזקה של המשיבה התגבש עד לפני קביעת הממונה. לשני טעמים אלה איני מסכים, בנסיבות העניין. אמת נכון הדבר, שאין בית המשפט נוהג בדרך כלל להתייחס, בגדר בקשה לצו עיקול, לטענות של אי-חוקיות, מקום שקיימת אפשרות שבית המשפט יעשה שימוש בסמכותו לפי סעיף 31 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג –

1973 ויורה על ביצוע של חוזה על-אף אי החוקיות הטמונה בו. אך במקרה שלפנינו, להבדיל מהמקרה שנדון ברע"א 234/89 הנ"ל, מהווה קביעת הממונה, ראיה "לכאורה לנקבע בה בכל הליך שיפוטי" (ראה סעיף 43(ה) לחוק ההגבלים), ולפיכך מי שפועל לקיום הסדר כובל מבצע לכאורה עוולה אזרחית וגם עבירה פלילית (ראה סעיפים 6, 47 ו-50 לחוק ההגבלים).

נמצא, שלכאורה אין המבקשים יכולים להידרש למלא אחר התחייבויותיהם בסעיפים 13 ו-23 להסכם. בנסיבות אלה אני מתקשה למצוא נסיבות שבהן יאות בית המשפט לכפות הוראות של הסדר כובל, לפי סעיף 31 לחוק החוזים (חלק כללי) הנ"ל, וממילא קשה להניח, שאם בהסדר כובל עסקינן זכאי צד להסכם לתבוע פיצויים על הפרתו. אשר לטעם השני: לכאורה ולעניין הסעד הזמני נראה הדבר שקביעת הממונה היא הצהרתית וכוחה יפה גם לגבי פעולות הפרה של ההסדר שנעשו לפני קביעת הממונה.

3. המשיבה טוענת, כי קביעת הממונה נטולת סמכות מאחר שההסכם נכרת עוד לפני תחילת חוק ההגבלים. טענה זו (כמו הטענה הקודמת) לא נטענה לפני הממונה במכתבם של פרקליטי המשיבה מיום 6.12.89, ולכאורה אין היא מבוססת; על כל פנים, דינה להתברר במשפט עצמו. עוד טוענת המשיבה, שכלולות בכתב התביעה ובבקשת העיקול עילות נוספות על עילת הפיצויים עקב הפרת ההסכם שבגדרן ניתן לקבל צו עיקול, אך נחה דעתי, שבנסיבות העניין גם טענה זו אינה מבוססת דיה, ואין היא מצדיקה מתן צו עיקול על יסוד העילות האחרות.

הערעור מתקבל, החלטת בית המשפט המחוזי מתבטלת ועמה צו העיקול הזמני.

המשיבה תשלם למבקשים שכר טרחת עורך-דין בשתי הערכאות 10,000 ₪.

ניתן היום, ה' באדר תשנ"א (19.2.91).